

DUO

Sureda & Nedéltcheva

Dossier

violí i piano

La veu sense paraules

2017/18

Sureda & Nedéltcheva Duo

Catalina Sureda i Dina Nedéltcheva gaudeixen d'una brillant trajectòria artística, en la que combinen amb idèntica vocació els seus concerts com a solistes amb la pedagogia. Aquestes dues joves intèrprets ens proposen el seu nou programa de música de cambra per a la temporada 2017/18.

Amb La veu sense paraules ens transporten al món de la poesia amb un programa a on el fil conductor és l'expressió musical que acompanya la paraula creada per a no ser parlada sinó interpretada. Partint de Robert Schumann, l'artista romàntic par excellence, turmentat i inconformista, la seva música és una contínua recerca de l'expressió de l'ocult darrere de la bellesa de les paraules; les seves belles melodies diuen allò que les paraules no arriben a expressar. Les Cinc Cançons sobre poemes de Valéry, una de les últimes pàgines de Frederic Mompou, ens transporten a l'univers del paisatge i l'abstracta interiorització, la delectació sonora gairebé impressionista tan personal del compositor català. En el cicle de Cançons Populares, sens dubte una de les obres més conegudes de Manuel de Falla, el compositor rep la seva inspiració directament del poble, sent l'esperit i el ritme l'expressió principal per sobre fins i tot del text de la pròpia cançó.

PROGRAMA DE CONCERT

Robert Schumann

Sonata Op. 121 en re menor, 1851

- I. Ziemlich langsam - Lebhaft
- II. Sehr lebhaft
- III. Leise, einfach
- IV. Bewegt

Frederic Mompou 1893-1987

Cinc melodies sobre textos de Paul Valéry 1975

- I. La fause morte
- II. L'Insinuant
- III. Le vin perdu
- IV. Le Sylphe
- V. Les pas

Manuel de Falla 1876-1946

Suite popular espanyola (Paul Kochanski)
sobre les Siete Canciones Populares Españolas 1922

- I. El paño moruno
- II. Nana
- III. Canción
- IV. Polo
- V. Asturiana
- VI. Jota

Catalina Sureda

Després d'obtenir amb 18 anys el títol Professor Superior de violí al Conservatori Superior de Música del Liceu de Barcelona, es trasllada a Àustria on finalitza els estudis de Màster Oficial (MA) i Postgrau de violí amb Premi Extraordinari amb l'eminent pedagoga Maighrèad McCrann i Màster oficial en Música de Cambra amb Chia Chou, tots dos amb matrícula d'honor, a la Universität für Musik und Darstellende Kunst Graz (Universitat de Música i Arts Escèniques de Graz). Per a la realització dels seus estudis Catalina ha rebut beques de la Fundació Sa Nostra, Fundació Caja Madrid, Jove Orquestra Nacional d'Espanya i la Fundació Martha-Debelli.

Catalina ha estat concertino de la Jove Orquestra Nacional d'Espanya amb la qual va gravar com a solista el Capriccio espagnol Op. 34 de N. Rimsky-Korsakov ("Espanya de dins a fora" Verso 2005), i ha estat membre titular durant 5 anys de la prestigiosa Gustav Mahler Jugend Orchester.

Ha estat concertino de l'Orquestra Filharmònica de Màlaga i de l'orquestra del festival d'Òpera de Scheidegg a Alemanya en les seves dues últimes edicions. Ha col·laborat com a ajuda de concertino a l'Orchestra of Europe de Berna i l'Orquestra Simfònica d'Euskadi.

A Viena ha tocat entre 2013 i 2017 amb l'Orquestra Simfònica de Viena (Wiener Symphonikern) i col·laborat habitualment amb altres orquestres austríaques de primera categoria com l'ORF Ràdio Symphonie Orchester Wien, Tonkünstler Orchester o la Grazer Philharmonisches Orchester.

Al llarg de la seva carrera ha visitat en gires internacionals les principals sales de concerts com Musikverein de Viena, Concertgebouw d'Amsterdam, Royal Albert Hall de Londres, Carnegie Hall de Nova York, Teatre alla Scala de Milà,

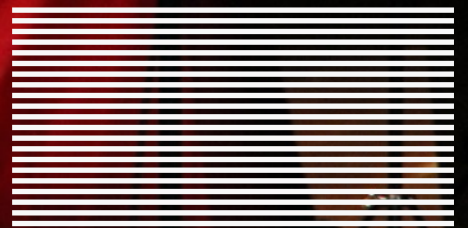
Staatsoper de Berlin, amb directors com Antonio Pappano, Kent Nagano, Lorin Maazel, Zubin Mehta, Sir Colin Davis, Daniel Barenboim, Christopher Hogwood, Manfred Honeck, Heinrich Schiff, Vladímir Fedoseyev entre molts altres.

El seu debut com a solista es va produir a l'edat de 16, interpretant el concert per a violí de Max Bruch en sol menor Op.26 amb l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears sota la direcció de Christoph Stepp. Entre les seves interpretacions cal destacar la interpretació del concert per a violí de Ludwig van Beethoven amb l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears sota la direcció del mestre Edmon Colomer, el 2011.

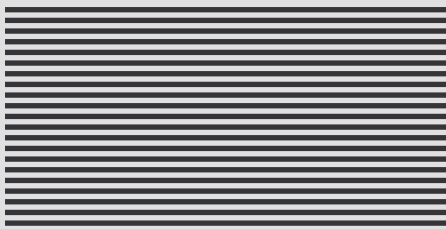
Catalina és una àvida i molt activa intèrpret de música de cambra. Funda el 2008 el Trio Colombram amb el qual realitza concerts per Àustria, Hongria, Croàcia, Espanya gravant per a la ORF, Ràdio Nacional Austríaca. En l'actualitat és membre del Trio Tríptic des de 2010 i forma duo amb la pianista búlgara Dina Nedéltcheva.

“Magistral. Intensa,
complexa, apassionada.
Plenitud de discurs...”

Emili Gené Vila, crític musical.

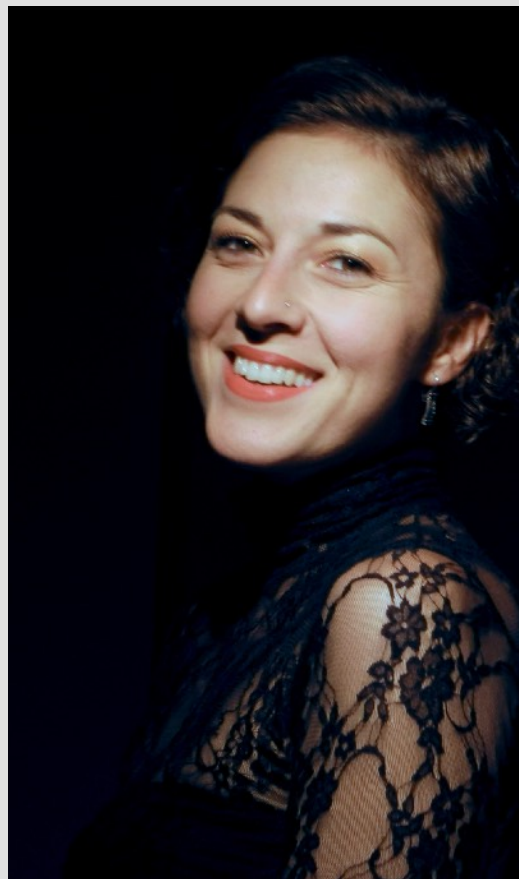
Dina Nedéltcheva

La jove pianista búlgara ha ofert recitals a Bulgària, Espanya, Bèlgica, Àustria, França, Alemanya i EUA. Ha actuat al Festival de Passau de Munic, Festival "Pau Casals" de Girona, Festival Internacional de Música clàssica de Deià, Festival "Chopin" de Valldemossa, Festival "Rafael Orozco" de Còrdova, Festival de West Palm Beach de Florida, entre altres. Guardonada en més de 15 concursos nacionals i internacionals, entre els quals cal destacar el 1r premi i premi a la millor interpretació de música espanyola en el VII Concurs de Piano "Ciutat de la Línia", 2n premi al Concurs Permanent de Joventuts Musicals de Espanya i en el Concurs "Mozart" (Salzburg).

La seva trajectòria musical va començar a l'edat de quatre anys a Bulgària. Finalitza els seus estudis superiors amb Matrícula d'Honor al Conservatori Superior de Música de Badajoz al costat d'Àngel Sanzo, Ireneusz Jagla i Mariana Gurkova. Completa la seva formació acadèmica a la Universitat Mozarteum, Salzburg.

Ha estat convidada per la Jove Orquestra Nacional d'Espanya (JONDE) a participar en nombroses trobades de música de cambra. Actualment, col·labora amb l'Orquestra Nacional d'Espanya (ONE). El 2010, va interpretar com a solista el concert de Ravel en sol major al costat de l'Orquestra Jove de la Simfònica de Galícia a l'Auditori de Lleó.

A més de la seva tasca com a concertista desenvolupa una intensa tasca pedagògica. L'any 2012 funda Musicalen, Centre de música, a Palma de Mallorca, de la qual és directora i professora de piano. Des del 2014 és també professora del Reial Conservatori Superior de Música de Madrid (RCSMM). Ofereix nombrosos recitals de música de cambra al costat de la violinista Catalina Sureda.

Notes al Programa

Robert Schumann
Sonata Op. 121 en re menor 1851

Composta a Düsseldorf, en el curt espai de temps entre el 26 d'octubre i el 2 de novembre 1851, la Segona sonata per a violí i piano de Schumann constitueix una de les seves últimes contribucions a la música de cambra. És obra de grans proporcions - el seu títol original és "Segona gran sonata" - i, conceptualment, molt diferent a la primera, tot i haver estat composta tot just un mes i mig després. És el mateix Schumann qui al·ludeix a aquestes diferències amb el següent comentari: "La primera sonata per a violí no m'ha satisfet, pel que estic escrivint una nova, en Re menor, que espere resulti millor".

La primera audició es va produir el 15 de novembre, al domicili dels Schumann, a Düsseldorf, davant d'un reduït cercle d'amics i tocada per Joseph von Wasielewski i Clara Schumann al piano. Poc després, Schumann va retocar substancialment la partitura, i va establir la seva definitiva configuració, estrenada per Joachim i Clara Schumann, també a Düsseldorf, el 29 d'octubre de 1853. No obstant això, la partitura no apareix dedicada ni a Wasielewski ni a Joachim, sinó al violinista i també amic del compositor Ferdinand David. Quan un any després, al novembre de 1854, la sonata va ser publicada, Schumann estava ja ingressat a l'hospital psiquiàtric d'Endenich.

El primer moviment, en Re menor (*Ziemlich langsam*: bastant lent), s'inicia amb una lenta introducció en què els secs acords inicials de tots dos instruments perfilen el tema principal, presentat pel violí i aviat recollit pel piano. Aquesta seca atmosfera donarà pas al viu caràcter (*Lebhaft*) de l'extens moviment, que guarda evidents analogies estilístiques amb el Trio amb piano en Re menor, opus 63, compost en 1847. L'ampli i contrapuntístic desenvolupament s'articula sobre la base de la confrontació de dos temes, l'exposat inicialment pel violí, en Re menor, i un altre menys ombrívol, en Fa major, més líric i cantabile. Com en tota la producció per a cordes de Schumann, crida l'atenció en aquest desenvolupament la tendència a l'ús del registre greu del violí, la deliberada renúncia a la brillantor sonora de l'instrument i el pla igualitari -poques vegades protagonista- que li

atorga respecte al piano. Una vibrant coda estableix l'ambient propici per a l'agitació segon moviment.

Schumann marca *Sehr lebhaft* (molt animat) el segon temps de la sonata, un scherzo que discorre en la tonalitat de Si menor i temps característic de 6/8. El bon humor presideix aquest desenfadat fragment, de tan clars tints brahmsians. El violí i el piano es fusionen per a exposar a l'uníson un tema propi de balada, que només resulta interromput en els dos tríos, un en Fa sostingut menor i un altre en Si menor, en què tots dos instruments confronten ritmes, en tocar el violí en temps de 2/4, mentre que el pentagrama del piano discorre en 6/8.

El dolç i senzill tercer moviment, *Leise, einfach* (suau i simple) es tracta d'una delicada sèrie de quatre variacions en ritme ternari sobre el coral luterà *Gelobet seist Du Jesu Christ*. Schumann replega el seu opulent llenguatge romàntic per acostar-se a un llenguatge més contingut i auster. En determinats moments, com en la primera variació, la referència a l'univers bachià resulta especialment palpable.

L'exaltat quart temps (Re menor; 4/4) recobra el caràcter apassionat del moviment inicial. La indicació *Bewegt* (mogut) reflecteix el caràcter inquiet i agitat dels seus enèrgics pentagrames, en els quals el teclat sembla robar protagonisme a l'escriptura violinística. El tema principal és compartit alternativament pels dos instruments, mentre que el segon disseny temàtic, formulat en la manera relatiu de Fa major, serveix com a subjecte d'un canònic desenvolupament que conté certs passatges fugats que condueixen a una brillant coda final a la inesperada tonalitat de Re major que és síntesi dels materials anteriorment apareguts.

Manuel de Falla Suite popular espanyola

Les set Cançons populars espanyoles van ser dedicades a Anada Godovska, concuñada del pintor Jose Maria Sert, amic de Falla. El 1922 es van publicar amb un gran èxit, difonent amb rapidesa i donant lloc a moltes transcripcions. Les úniques que va autoritzar Falla són les que recollides sota el títol "Suite Popular Española" per a violí i piano, arranjades per Pavel Kochanski el 1925 i publicades per Max Eschig. Les dues suprimeixen una cançó (la segona, Seguidilla Murciana) i alteren l'ordre original que queda així: El Drap Moruno, Nana, Cançó, Polo, Asturiana i Jota.

Inspirant-se en les diferents regions d'Espanya, les set cançons que integren la col·lecció, constitueixen un conjunt equilibrat i homogeni, una mena de mosaic en el qual cada peça s'insereix precisa i harmònicament en la globalitat del conjunt. Totes les cançons tenen la característica forma lied.

Frederic Mompou

Cinc cançons sobre textos de Paul Valéry.

«Vaig conèixer a Paul Valéry a París, el 1925, en un dinar íntim a casa d'amics comuns, els prínceps d'Bassiano, per celebrar el seu ingrés a l'Acadèmia de França. Record que, al llarg d'una conversa, em va preguntar si la meua obra per a piano *Charmes*, tenia relació amb les seves poesies agrupades sota el mateix títol. Hagués volgut contestar afirmativament, donada la gran admiració que sentia per la seva obra poètica, però vaig haver de confessar, una mica confús, que en l'època en què jo vaig compondre la meua obra (1920) ignorava l'existència de la seva, i que els meus *Charmes* obeïen, com la paraula indica, a un principi o fórmula d'encantament. No obstant això, li vaig dir, seria un plaer per a

mi escriure algun dia unes cançons sobre algun d'aquests textos. La idea va entusiasmar. »

Després d'una primeres temptatives ..., el temps ha anat passant fins arribar a 1973 -gairebé mig segle des d'aquella conversa entre el poeta i el músic-, que és quan es daten aquestes Cinc cançons, tant en la seva versió amb piano com en la versió per a petita orquestra. Amb molta senzillesa, a *La fausse morte*, número I d'aquesta sèrie -dedicada «a Montserrat Alavedra» -, la veu, encara que sotmesa a l'indicat «Tranquillo», irromp amb evident sentit tràgic en alteracions emotives que semblen culminar en aquest final desolat: «Plus précieux que la vie!». La II, destinada «a Marianne Marietti», pren un altre dels «*Charmes*» de Valéry, el titulat *L'Insinuant*; contrasta el seu «tempo» més mogut i una intervàlica vocal gens fàcil, destacant l'extensa introducció del piano amb el seu peculiar «rubato», destacat aquest sentit no rigorista tot al moment. Li *vin perdu*, dedicat «a Federico Sopena», és el número III de la «suite» i, tot i la inusitada entrada -moment pianístic en essència-, serà la veu la que s'imposi sobre la seva base harmònica, pedal que, amb l'excepció del tràgic moment central, flueix ininterrompudament des del començament fins al final tan mompoujà. Contrastant l'anterior «Moderato», un «Allegro» és l'aire de *Le Sylphe* », IV d'aquestes *Melodies*, dedicada «à Paloma O'Shea »; en conseqüència, escoltem un moment que té no poc de dansa, lluminós en general amb un piano important, sobre l'alat arabesc i punt final la veu afirma «Ni vu ni connu». El V d'aquests fragments, *Les pas*, porta com a dedicatòria «à Vladimir Jankélévitch»; tornant a un reclamat «Lent», la melodia sembla com supeditar al complet contingut musical, al seu clima harmònic en particular, donat per aquest breu i àgil dibuix del piano que romandrà durant el sencer transcurs del moment, fins a la seva mateixa conclusió - «Et mon coeur n'était que vós pas »-, la veu dins d'un cercle penós, trist.

Textes

La fause morte

*Hiblement, tendrement, sur le tombeau charmant,
Sur l'insensible monument,
Que d'ombres, d'abandns, et d'amour prodiguée,
Forme ta grâce fatiguée.*

Je meurs, je meurs sur toi, je tombe et m'abats.

*Mais à peine abattu sur le sépulcre bas,
Dont la close étendue aux cendres me convoie, Cette
morte apparente, en qui revient la vie, Frémit
rouvre les yeux, m'illumine et me mord, Et
m'arrache toujours une nouvelle mort
Plus précieuse que la vie.*

L'Insinuant

*O Courbes, méandre, Secrets du menteur, Est-il art.
plus tendre Que cette lenteur?*

*Je sais où je vais,
Je t'y veux conduire,*

*Mon dessein mauvais N'est pas de te nuire...
(Quoique souriante En pleine fierté,*

Tant de libené La désoriente•!)

O Courbes, méandre,

*Secrets du menteur,
Je veux faire attendre Le mot le plus tendre.*

Le vin perdu

*J'ai, quelque jour, dans l'Océan, (Mais je ne sais
plus sous quel deux)*

*Jeté, comme offrande au néant, Tout un peu de vin
précieux...*

*Qui voulut ta perte, ô liqueur? j'obéis peut-être au
devin?*

*Peut-être au souci de mon coeur, Songeant au
sang, versant le vin,*

*Sa transparence accoutumée Après une rose fumée
Reprit aussi pure la mer...*

*Perdu ce vin, ivres les ondes.'... J'ai vu bondir dans
l'air amer Les figures les plus profondes...*

La falsa morta

*Oh tomba captivant! Humilment, tendrament en
l'insensible monument, Quanta ombra i defallença,
quanta amor prodigada forma ta gràcia fatigada !*

Al damunt teu, morint, jo caic esmaperdut.

*Però junt al sepulcre a penes abatut en l'extensió
closa on la cendra em convida, aquesta aparent
morta en qui torna la vida l'aparell estalvia. Obre
els ulls, m'il lumina, i em mossega tant fort que el
seu tremir arrenca de mi una nova mort. De més
preu que la vida.*

L'Insinuant

*Oh corbes, revolts, Secrets de l'astut, Un art més fi
vols Que tal lentitud ?*

Cap on vaig, ho sé, Cap allà et vull moure;

*Mon àvol deler No et voldria noure... Encar que
contenta I amb altiu posat,*

Tanta llibertat La desorienta !

Oh corbes, revolts,

*Secrets de l'astut. Vull que esperis sols Aquell mot
tan dolç.*

El vi perdut

*Un dia fou que en l'oceà (sota quins cels ja no en sé
res)*

*un vi preciós jo vaig llençar en oferiment al no-
res...*

*Qui volgué perdre't, oh licor ?Potser obeïa
l'endeu ?*

*Potser a l'ànsia del meu cor, que veia sang, vessant
el vi*

*sa acostumada claredat després d'un fos bromall
rosat recobrà tan pura la mar...*

*Perdut el vi, èbries les ones !Jo he vist saltar dins
l'aire amarg figuracions molt pregones ...*

Le Sylphe

Ni vu ni connu Je suis le parfum Vivant et défunt

Dans le vent venu!

*Ni vu ni connu, Hasard ou génie? A peine venu
La tâche est finie!*

*Ni lu ni compris?
Au meilleurs esprits
Que d'erreurs promises!*

*Ni vu ni connu,
Le temps d'un sein nu Entre deux chemises!*

Les pas

*Tes pas, enfants de mon silence, Saintement,
lentement placés, Vers le lit de ma vigilance
Procèdent muets et glacés.*

*Personne pure, ombre divine,
Qu'ils sont doux, tes pas retenus! Dieux!... tous
les dons que je divine Viennent à moi sur ces pieds
nus!*

*Si, de tes lèvres avancées, Tu prépares pour
l'apaiser,*

*A l'habitant de mes pensées La nourriture d'un
baiser.*

*Ne hâte pas cet acte tendre, Douceur d'être et de n
'être pas, Car j'ai vécu de vous attendre,
Et mon coeur n'était que vos pas.*

Silf

*Ni vist ni conegut Jo soc el lleu perfum Ensems viu
i difunt,*

I dins el vent vingut !

*Ni vist ni conegut, Potser geni o atzar ? Just a
penes vingut La tasca ja ha acabat !*

*Ni comprès ni llegit ? Per al millor esperit Quantes
promeses grises !*

*Ni vist ni conegut, El temps just d'un pit nu Entre
dues camises !*

El pas

*Fill del meu silenci, el teu pas sant i pesat i amb
dolça instància, Cap al llit de ma vigilància
Procedeix mut i com de glaç.*

*Persona pura, ombra divina, Ton pas retingut quin
goig duu! Oh, déus ! ... tots els mots endevina Mon
amor, quan ve el teu peu nu !*

*Si amb llavi prest vens a encalmar i et prepares per
oferir*

*A l'habitant del meu pensar el nodriment d'un bes
diví,*

*Ta acció alenteix, tendra i propera, Dolçor d'èsser i
no ésser pas; Car jo he viscut d'aquesta espera I el
meu cor sols era el teu pas.*

1. El Paño Moruno

Al paño fino, en la tienda,
una mancha le cayó;
por menos precio se vende,
porque perdió su valor...
¡Ay!

2. Nana

Duérmete, niño duerme,
duerme, mi alma,
duérmete, lucerito
de la mañana.
Nanita, nana,
nanita, nana,
duérmete, lucerito
de la mañana.

3. Canción

Por traidores, tus ojos,
voy a enterrarlos;
no sabes lo que cuesta, "Del aire"
niña, el mirarlos.
"Madre, a la orilla"
Niña, el mirarlos.
"Madre"

Dicen que no me quieres,
ya me has querido...
Váyase lo ganado "Del aire"
Por lo perdido.
"Madre a la orilla"
Por lo perdido.
"Madre"

4. Polo

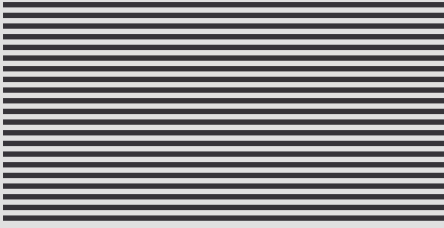
¡Ay!
Guardo una
"¡Ay!"
guardo una pena en mi pecho
guardo una pena en mi pecho
"¡Ay!"
¡Que a nadie se la diré!
¡Malhaya el amor, malhaya!
"¡Ay!"
¡Y quién me lo dio a entender!
"¡Ay!"

5. Asturiana

Por ver si me consolaba,
arriméme a un pino verde
por ver si me consolaba.
Por verme llorar, lloraba.
Y el pino, como era verde,
por verme llorar, ¡lloraba!

6. Jota

Dicen que no nos queremos
porque no nos ven hablar;
a tu corazón y al mío
se lo pueden preguntar.
dicen que no nos queremos
porque no nos ven hablar.
Ya me despido de ti,
de tu casa y tu ventana
y aunque no quiera tu madre,
adiós, niña, hasta mañana.
Adiós, niña, hasta mañana.
Ya me despido de ti
aunque no quiera tu madre...

Contacte

catisuredaviolin@gmail.com

dinanedeltcheva@hotmail.com

Tlf.: 670027728 - 620032270

Més info:

www.catalinasureda.com

www.dinanedeltcheva.com

<https://www.youtube.com/watch?v=ueEtVmc-7bo>

<https://www.youtube.com/watch?v=0XWIHsSNJ3Q>